

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Nader onderzoek beschermde soorten Brede school Beetsterzwaag

projectnummer: 184.00.53.00.00

Onderwerp: Nader onderzoek vleermuizen, jaarrond beschermde nesten, eekhoorn en boomarter

Datum: 10-09-2020

Inleiding

In het kader van de planvorming voor een kindcentrum in Beetsterzwaag heeft Bureau Waardenburg in augustus 2018 op drie locaties in het dorp een verkennend ecologisch onderzoek uitgevoerd. In de rapportage van dit onderzoek is voor de verschillende locaties aangegeven welk nader onderzoek naar beschermde soorten nodig is. Uit het verkennend ecologisch onderzoek komt naar voren dat op de locatie 'Sportvelden' aan de Vlaslaan in de te kappen bomen holtes en/of loszittende schors aanwezig zijn, waar vleermuizen mogelijk hun verblijfplaats hebben. Verder zijn de te kappen bomenrijen mogelijk onderdeel van een essentiële vliegrouete en foerageergebied van vleermuizen. Ten slotte zijn in de te kappen bomen mogelijk jaarrond beschermde nesten van vogels, nesten van eekhoorn en geschikte holtes voor boomarter aanwezig. Om aan te tonen, dan wel uit te sluiten dat geschikte vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn in de bomen, zijn deze op 15 mei 2020 door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs geïnspecteerd met behulp van een endoscopische camera. Verder is tijdens het onderzoek met de endoscopische camera beoordeeld of jaarrond beschermde nesten van vogels, nesten van eekhoorn en geschikte holtes voor boomarter in deze bomen aanwezig zijn. Daarnaast is nader onderzoek naar vliegrouete uitgevoerd. De voorliggende notitie beschrijft de resultaten van het nader onderzoek naar deze soorten.

Onderzoek met endoscopische camera

METHODE

Op 15 mei 2020 zijn alle potentieel geschikte holtes en loshangende schors met een endoscopische camera gecheckt op mogelijke verblijfplaatsen en aanwezigheid of sporen van vleermuizen. In de westelijke te kappen bomenrij zijn in totaal vijf bomen aanwezig met holtes of scheuren die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen (figuur 1). In de oostelijke te kappen bomenrij zijn in totaal drie bomen aanwezig met holtes of scheuren die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Vaart NZ 50, 9401 GN Assen T 0592 316 206

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

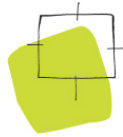
Tijdens het onderzoek is zowel de toegankelijkheid als het microklimaat van de holtes en loshangende schors beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen. Verder is gekeken naar sporen van ontlasting op de boom wat duidt op aanwezigheid en/of gebruik van de holte of loshangende schors. Ook is gelet op spinraggen voor de openingen waardoor gebruik kan worden uitgesloten. Door middel van bovengenoemde onderzoeksmethode kan de aan- of afwezigheid van vleermuizen in de bomen worden aangetoond.

Worden geen sporen aangetroffen, maar is een holte of loszittend stuk schors wel geschikt als verblijfplaats, dan dient nader onderzoek door middel van vier veldbezoeken en met gebruik van een batdetector te worden uitgevoerd. Met het oog op de veiligheid van de onderzoekers en om overzicht te houden met betrekking tot de te onderzoeken holtes is het endoscopisch onderzoek uitgevoerd door twee personen. Hierbij is gebruikgemaakt van een hoogwerker.

Tijdens het onderzoek met de endoscopische camera is met behulp van een hoogwerker beoordeeld of in de te kappen bomen ook jaarrond beschermde nesten van vogels, nesten van eekhoorn en geschikte holtes voor boommarter aanwezig zijn.

Figuur 1. Locaties van de acht te kappen bomen (blauw) in het plangebied (rood) die onderzocht zijn met de endoscopische camera

RESULTATEN

De zwarte els op locatie 1 heeft meerdere openingen in de stam die in eerste instantie werden beoordeeld als mogelijk geschikt als vleermuisverblijfplaats. De holtes die aanwezig zijn in de stam lopen allemaal niet verder door dan maximaal twee centimeter waardoor er geen toegang is tot een open ruimte in de boom en lopen niet door naar boven, waardoor ze ongeschikt zijn als vleermuisverblijfplaats. In de openingen zijn ook geen vleermuizen waargenomen.

De zomereik op locatie 2 heeft een holte in één van de takken. Deze holte loopt een aantal centimeter naar beneden en zit aan de bovenzijde van de tak, waardoor hier water in loopt tijdens regen. Hierdoor is geen geschikt microklimaat aanwezig in deze holte.

Boven in de stam van de zomereik op locatie 3 is een holte aanwezig. Direct onder de holte zijn dunne takjes aanwezig waardoor de ingang van de holte wordt geblokkeerd. Hierdoor kunnen vleermuizen niet aanvliegen en in de holte komen. Daarnaast loopt de holte niet door waardoor geen toegang aanwezig is tot een afgesloten ruimte in de boom.

De holte in de stam van de zomereik op locatie 4 loopt door naar beneden. De ruimte achter de holte wordt als gevolg van regen nat waardoor deze, gezien het microklimaat, geen geschikte verblijfplaats is voor vleermuizen.

Op locatie 5 is een zomereik aanwezig met een holte in de stam. Deze holte loopt niet verder door in de stam dan een centimeter. Hierdoor is geen toegang aanwezig tot afgesloten ruimtes in de boom die geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats.

In de zwarte els op locatie 6 is een grote en open holte aanwezig halverwege de stam. Op deze plek is een grote tak afgebroken. De holte biedt geen toegang tot de binnenzijde van de stam. Deze holte loopt maximaal één centimeter door naar onderen. Hierdoor wordt deze kleine ruimte nat bij regen, waardoor deze niet geschikt is als vleermuisverblijfplaats.

De zwarte els op locatie 7 bevat een noest halverwege de stam. De randen van deze noest zijn niet dieper dan maximaal twee centimeter en bevat geen opening naar de binnenzijde van de stam. Hierdoor is geen geschikte ruimte aanwezig is voor vleermuizen om te gebruiken als verblijfplaats.

Op locatie 8 staat een zwarte els met een spechtengat. Voor de opening van deze holte zijn meerdere smalle takken aanwezig, waardoor invliegen voor vleermuizen niet mogelijk is. Zodoende is deze holte niet geschikt als vleermuisverblijfplaats.

Verder zijn tijdens het onderzoek met de endoscopische camera geen jaarrond beschermde nesten van vogels, nesten van eekhoorn of geschikte holtes voor boommarter waargenomen.

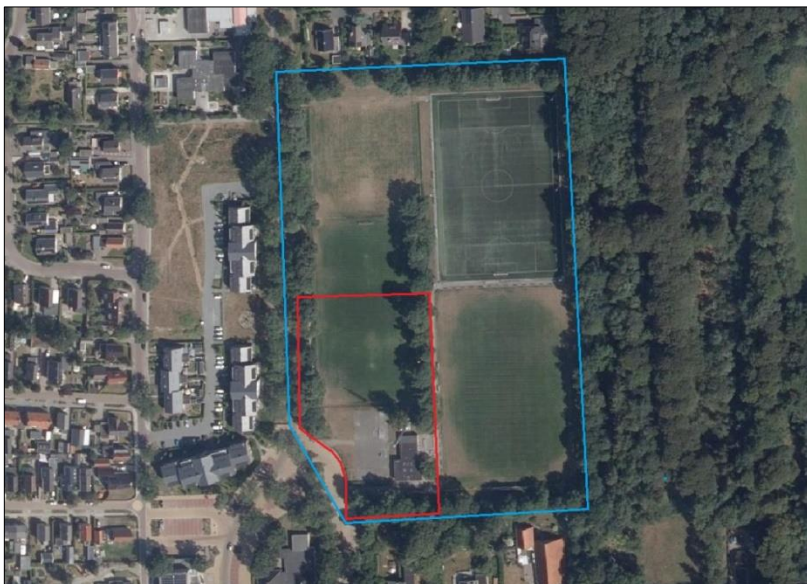
Nader onderzoek vliegroute en foerageergebied

METHODE

Het onderzoek naar vliegroute en foerageergebied is uitgevoerd op basis van het Vleermuisprotocol 2017¹. Tijdens het onderzoek is één bezoek in de kraamperiode (half mei - half juli) en een tweede bezoek ten minste acht weken na het eerste bezoek uitgevoerd. Voor de volledigheid van het onderzoek zijn de twee bomenrijen tot aan de noordzijde van het sportcomplex onderzocht. Gezien de grootte van het onderzoeksgebied en de overzichtelijkheid is het onderzoek door twee personen uitgevoerd. Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van Pettersson D240x ultrasounddetectoren. Met een Ediol R 09-RH zijn zo nodig geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd. De omstandigheden tijdens de vleermuisinventarisaties zijn beschreven in tabel 1.

Tabel 1. Omstandigheden tijdens de vleermuisinventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonsopkomst/ondergang	Weer	Temperatuur
22-06-2020	22:05 - 00:05	21:06	Onbewolkt, droog, wind 1 Bft	17°C
22-08-2020	20:45 - 23:00	20:46	Half bewolkt, droog, wind 2 Bft	19°C

Figuur 2. Weergave van het plangebied (rood) en het onderzoeksgebied voor vliegroute (blauw)

¹ <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>.

INVENTARISATIE KRAAMPERIODE

Westelijke bomenrij

Tijdens het bezoek in de kraamperiode zijn de eerste twee foeragerende gewone dwergvleermuizen om 22:39 uur, circa een half uur na zonsondergang, waargenomen boven de zuidelijke helft van de twee bomenrijen aan de Vlaslaan. Om 22:46 uur is de eerste laatvlieger foeragerend waargenomen langs de oostzijde van de westelijke bomenrij. Verder zijn vanaf 22:49 uur meerdere gewone en ruige dwergvleermuizen foeragerend waargenomen rondom de te kappen bomenrij. Vanaf 23:23 uur is regelmatig een laatvlieger foeragerend aanwezig aan de noordzijde van de bomenrij aan de Vlaslaan. Vanaf 23:15 uur is op de ene laatvlieger na vrijwel geen activiteit meer van vleermuizen rondom de bomenrij. Verder is een verschuiving van activiteit waargenomen waarbij foeragerende dieren van de noord- naar de zuidzijde foerageren.

Oostelijke bomenrij

Om 22:18 uur is de een overvliegende rosse vleermuis waargenomen die in zuidoost- noordwestelijke richting over de sportvelden vloog. Vervolgens is om 22:25 uur één enkele gewone dwergvleermuis waargenomen die in noord-zuidelijke richting over de voetbalkantine vloog. Vanaf 22:36 uur zijn meerdere gewone dwergvleermuizen foeragerend waargenomen onder de bomenrij. Om 22:52 uur is een ruige dwergvleermuis foeragerend langs de bomenrij waargenomen. Verder zijn ten oosten en westen van het plangebied rosse vleermuizen foeragerend waargenomen boven één van de sportvelden en boven woonhuizen. Vanaf 23:15 uur is ook langs deze bomenrij vrijwel geen activiteit van vleermuizen meer waargenomen.

INVENTARISATIE PAARPERIODE

Westelijke bomenrij

Tijdens de veldronde in de paarperiode is de eerste gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen om 21:08 uur boven de parkeerplaats aan de zuidzijde van het plangebied. Om 21:19 uur is de eerste foeragerende gewone dwergvleermuis aan de zuidzijde van de bomenrij waargenomen. Om 21:22 uur is een rosse vleermuis overvliegend waargenomen vanaf het zuidoosten richting het noordwesten. Vanaf 21:24 uur zijn regelmatig gewone dwergvleermuizen foeragerend aanwezig verspreid over de bomenrij. Verder zijn vanaf 21:28 uur meerder ruige dwergvleermuizen foeragerend aanwezig aan de meest noordelijke zijde van de bomenrij. Om 21:41 uur is een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen aan de zuidzijde van de bomenrij. Verder is om 22:04 uur een gewone dwergvleermuis baltsend waargenomen rondom de huizen ten noorden van het sportcomplex. Vanaf 22:51 is regelmatig een foeragerende laatvlieger aanwezig langs het midden van de bomenrij. Om 22:53 uur is boven de bebouwing ten noordwesten van de bomenrij een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. Verder is ook tijdens deze veldronde een verschuiving van activiteit waar-

genomen waarbij foeragerende dieren zich van de noord- naar de zuidzijde van de bomenrij verplaatsen.

Oostelijke bomenrij

Vanaf 21:17 uur zijn regelmatig twee gewone dwergvleermuizen aanwezig die langs de zuidzijde van de bomenrij foerageerden. Om 21:25 uur is een kort baltsende gewone dwergvleermuis te horen direct ten noorden van de voetbalkantine. Tussen 21:34 uur en 21:40 uur is een gewone dwergvleermuis aan het foerageren langs de bomenrij ten zuiden van het oostelijk voetbalveld. Verder is tussen 21:34 uur en 22:15 uur met regelmaat een continu baltsende gewone dwergvleermuis aanwezig, voornamelijk langs de bomenrij ten zuiden en direct ten zuiden van het kantinegebouw.

FUNCTIE VAN HET PLANGEBIED VOOR VLEERMUIZEN

Bij vleermuizen wordt onderscheid gemaakt in de volgende functies: kraamverblijf, zomerverblijf, paarverblijf, winterverblijf, foerageergebied en vliegroute.

Op basis van de hierboven beschreven inventarisatie kan worden geconcludeerd dat de bomenrijen langs de Vlaslaan en op het sportcomplex onderdeel zijn van het foerageergebied van gewone dwergvleermuis. Tijdens de bezoeken zijn geen belangrijke vliegroutes van vleermuizen langs de twee bomenrijen vastgesteld.

Daarnaast geeft de aanwezigheid van een baltsende gewone dwergvleermuis indicatie dat in de voetbalkantine een paarverblijfplaats aanwezig is.

Conclusie

In de te kappen bomen zijn geen jaarrond beschermde vogelnesten, nesten van eekhoorn of geschikte holtes voor boomarter aanwezig. Bij de kap van de twee bomenrijen gaat een klein deel van het foerageergebied van gewone dwergvleermuis verloren. In de omgeving van het plangebied is echter voldoende alternatief en hoogwaardig foerageergebied aanwezig, zoals de te behouden bomenrijen langs de Vlaslaan en de bomenrijen ten oosten van de sportvelden. Essentieel foerageergebied van vleermuizen gaat daarom als gevolg van de werkzaamheden niet verloren. Gezien de aanwezigheid van een baltsende gewone dwergvleermuis in de paarperiode, zijn vermoedens aanwezig dat in de te slopen voetbalkantine een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig is. Daarom wordt geadviseerd om een tweede ronde vleermuisonderzoek in de paarperiode uit te voeren. Op basis van dit veldbezoek kan worden bepaald of een ontheffing voor de Wet natuurbescherming nodig is.